

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg
Christiansborg

26. februar 2018

Svar på Social-, Indenrigs- og Børneudvalgets spørgsmål nr. 205 (Alm. del) af 29. januar 2018 stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Andreas Steenberg (RV)

Spørgsmål

I lyset af, at Statens og Kommunernes Indkøbsservice, SKI, forventer at lave en ny forpligtende aftale på området for genbrugshjælpemidler, hvordan forholder ministeren sig til, at erfaringerne med lignende aktiviteter i Norge (gennem NAV) viser, at fælles nationale udbud på områder, hvor den offentlige sektor er en dominerende kunde i markedet, afføder et indkøbsmonopol, som har de konsekvenser, at de offentlige indkøb ødelægger konkurrence på markedet, reducerer innovationskraften og ikke høster langsigtede økonomiske gevinster?

Svar

Finansministeriet har i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet anmodet Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S (SKI) om svarbidrag.

SKI har i den forbindelse udtalt:

"For at sikre både den langsigtede konkurrence og imødekomme det offentlige ønske om produkter af den rette kvalitet til konkurrencedygtige priser, gennemfører SKI i forbindelse med alle sine udbud en omfattende markedsanalyse, der afdækker styrker og svagheder i det eksisterende marked. I den forbindelse opgøres det, hvor stor en andel af det samlede marked, den pågældende aftale vil udgøre, ligesom det er vigtigt at kortlægge, hvordan leverandørmarkedet er skruet sammen, herunder hvor store adgangsbarriererne er på det pågældende marked. Der er flere eksempler på, at SKI har taget kontakt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen med henblik på at udveksle data for et givent marked.

På baggrund af markedsundersøgelsen fastlægges aftalens udbudsdesign, herunder den forventede afgrænsning af sortimentet, hvorvidt aftalen eventuelt opdeles i delaftaler og sammensættes med en eller flere leverandører per delaftale.

Den kommende indkøbsaftale på Genbrugshjælpemidler forventes at træde i kraft medio 2019, og det er endnu ikke besluttet, hvordan designet skal se ud. Men som markedet er skruet sammen, er det usandsynligt, at SKI kommer til at udbyde en samlet aftale, der skal dække samtlige genbrugshjælpemidler for alle kommuner i hele landet.

SKI er opmærksom på, at en sund konkurrence ikke kun hjælper det offentlige med at købe ind til attraktive priser. Det er ligeledes forudsætningen for både et stærkt erhvervsliv og en innovativ branche.”

Når den offentlige sektor samler sin indkøbsvolumen, skal det være med henblik på at opnå den bedst mulige konkurrence om indkøbet. Eksempelvis skal det vurderes, om fællesoffentlige aftaler vil fordreje markedet og skade konkurrencen, fordi den samlede offentlige volumen udgør en for stor andel af markedet, eller markedet endnu ikke er modent til at håndtere de krav til skala og logistik, der følger med en tværoffentlig indkøbsaftale.

I udbudsloven er der et særligt fokus på små og mellemstore virksomheder. Eksempelvis skal offentlige ordregivere vurdere, om kontrakter bør opdeles eller forklare, hvorfor det ikke er sket. I tilrettelæggelsen af fællesoffentlige udbud vil der altid skulle foretages en konkret vurdering af, hvordan der skabes et felt af virksomheder, der kan påvirke konkurrencen om den enkelte kontrakt bedst muligt, herunder om det er hensigtsmæssigt at opdele kontrakten i delkontrakter.

Det kan desuden oplyses, at SKI følger op på udviklingen i antallet af små og mellemstore virksomheder på deres aftaler i deres årsrapport. I SKI's årsrapport fra 2016 fremgår det, at ud af de 300 forskellige leverandører, der er på SKI's aftaler har 40 pct. færre end 50 ansatte, og 75 pct. af leverandørerne har færre end 200 ansatte.

Hvad angår erfaringerne fra Norge, har Moderniseringsstyrelsen været i dialog med det norske Konkurransetilsynet. Direktør for eksterne relationer, Kjell Jøstein Sunnevåg, udtaler til Moderniseringsstyrelsen:

”Vi skrev i desember 2013 en høringsuttalelse knyttet til regjeringens forslag om samordning av statlige innkjøp. Vi uttalte oss der kritisk til sentralisering, blant annet på bakgrunn av virkningene på konkurransen. Så vidt jeg kjenner til har vi ikke senere uttalt oss, eller sett nærmere på konsekvensene av sentralisering av offentlige innkjøp, verken knyttet til innkjøp av hjelpemidler eller mer generelt.”

I en rapport fra 2016 udarbejdet for det norske Social- og arbejdsministerium har konsulentfirmaerne Oslo Economics og Inventura konkluderet, at der overordnet set fortsat er en effektiv konkurrence på hjælpemiddelområdet, og at der ses en moderat til høj grad af leverandørudskiftning ved genudbud, hvilket indikerer, at leverandører, der står uden for rammeaftalerne stadig er konkurrencedygtige. Rapporten finder ligeledes heller ikke, at rammeaftalerne på området har haft en hæmmende virkning på innovationen af produkterne.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde
Minister for offentlig innovation